

Återvinning, hantering och utveckling

Den här rapporten riktar sig till Samhällsbyggnadsutskottet. Rapporten avser resultat efter kommunstyrelsens beslut 2024-10-15.

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade 2024-10-15 att ” *Uppdra till förvaltningschefen att utreda och presentera förslag till långsiktigt hållbar lösning för hantering av restavfall och återvinningsmaterial som uppfyller nuvarande, kända förväntade och i den mån det går att förutse, kommande krav på hantering, lagring och transport*”.

Insamling, lagring och transport av hushållens återvinningsmaterial och restavfall uppfyller idag med viss ansträngning gällande myndighetskrav.

För att möta nya krav, en ökad mängd avfall samt fler fraktioner av såväl återvinningsmaterial som restavfall behöver förutsättningarna för verksamheten förbättras.

Hushållens restavfall består idag av två fraktioner, matavfall och restavfall, vilket innebär behov av mer hantering än tidigare då restavfallet endast var en fraktion.

På återvinningscentralen är kraven idag att samla in fler fraktioner än tidigare, krav som innebär att tillgänglig yta behöver nyttjas hårdare än tidigare. Detta samtidigt som mängden restavfall ökar och fler människor besöker återvinningscentralen gör att en tidigare väl fungerande anläggning är i behov av förändring för att möta dagens förväntningar och krav.

Förvaltningen har undersökt och värderat förutsättningar och möjligheter vad gäller alternativ till lösning för hantering av restavfall och återvinningsfraktioner.

Förordat val av lösning

Av värderade alternativ förordar förvaltningen att alternativ ”utveckla nuvarande ÅVC” väljs och genomförs.

Utredningsalternativ

Förvaltningen har utrett och värderat tre alternativ till lösning

1. Lägga ner ÅVC i egen regi

Kommunstyrelsen

2. Anlägga ny anläggning för ÅVC respektive restavfall på annan plats än nuvarande
3. Utveckla nuvarande ÅVC och plats för hantering av restavfall.

1. Lägg ned ÅVC i egen regi

Ånge kommun sluter avtal med grannkommuner om samnyttjande av deras Återvinningscentraler.

Därefter avvecklas Ånge kommuns egen anläggning och kommuninvånare hänvisas till ÅVC i närliggande kommuner.

Ånge kommun fortsätter med insamling av hushållens grovavfall två gånger per år, det insamlade avfallet transporteras till Blåbergstippen i Sundsvalls kommun och hanteras fortsatt där.

Hanteringen av hushållens restavfall berörs inte av förändringen.

Fördelar

- Inga investeringar behövs i befintlig ÅVC
- Ansvar för hantering överlåt till annan kommun
- Kostnader för drift av egen ÅVC utgår

Nackdelar

- Uppfattas negativt av kommuninvånare (risk för)
- Längre transporter innebär ökad miljöbelastning
- Delar av kommunen får längre avstånd till närmaste ÅVC
- Potentiellt ökad kostnad för insamling av grovavfall
- Ansvar för återställning av nuvarande ÅVC driver kostnader
- Beroende av utfall i avtalsförhandlingar, en kostnad mot andra kommuner

2. Anlägga en ny ÅVC på annan plats än nuvarande

Att anlägga en ny återvinningscentral är en förhållandevis lång process som bland annat behöver inkludera aktiviteter som behovsutredning, lokalisering, projektering av anläggning och slutligen anläggande.

Till den processen kommer behov av detaljplan för vald lokalisering, tillstånd enligt miljöbalken samt bygglov för anläggningen.

Behovsutredning

I Ånge kommuns fall torde behovsutredningen vara förhållandevis okomplicerad att genomföra. För bästa möjliga utfall och som ett led i förankringen av tanken på en ny ÅVC är det rimligt att behovsutredningen inkludera såväl politikers som allmänhetens tankar och idéer.

Lokaliseringsutredning

Utifrån behovsutredningens resultat skall anläggningens lokalisering bestämmas. I arbetet med lokalisering behöver löpande avvägning ske mellan det önskade och det möjliga.

Det önskade framgår i utgångspunkt av behovsutredningen, vad som är möjligt avgörs under hand av ett antal faktorer, bland andra:

- Tillgång till mark, Ånge kommuns innehav av egen mark för ändamålet ÅVC är begränsat.
- Tillgänglig marks beskaffenhet och läge, påverkar möjligheterna och processen för vidare exploatering.

Beroende på framgång i de två punkterna ovan kan processen fortskrida.

Rådighet över mark

Vald lokalisering kan innebära behov av att förvärva mark. Givet att markägaren är intresserad av att överlåta mark till acceptabla villkor är processen okomplicerad. Går enighet ej att uppnås behöver val av lokal ändras eller process för tvångsinlösen inledas.

Detaljplan och tillstånd

Beslut om att upprätta detaljplan för ny ÅVC kan fattas i god tid. Så snart förutsättningarna är klara påbörjas arbetet med att etablera förutsättningar för etablering.

Detaljplan upprättas, en process som sträcker sig över ca. 18 månader i bästa fall, processen kan bli betydligt längre beroende på utfallet av utredningar, eventuella överklaganden och annat..

Kommunstyrelsen

Ansökan om miljötillstånd utarbetas inkluderande Miljökonsekvensbeskrivning, Naturvärdesinventering, geologisk undersökning samt kulturvärdesinventering.

Så snart detaljplan är lagakraftvunnen kan bygglov beviljas för anläggningen. I samma process ansöks om marklov i det fall markområdet behöver schaktas för att anpassas till ändamålet.

Projektering, upphandling och byggnation

För att skapa underlag för upphandling av byggnation behöver anläggningen projekteras till en nivå som gör det möjligt för leverantörer att räkna på arbetet och lämna anbud på utförandet.

Så snart ett underlag finns upphandlas byggnation som en totalentreprenad och tillsammans med vald entreprenör slutförs detaljprojektering av anläggningen.

När alla tillstånd är på plats kan bygget påbörjas.

Projektid

En rimlig bedömning av tidsåtgången från beslut om att starta processen att etablera en ny ÅVC till invigning landar i spannet 3,5 – 5 år.

Många osäkerheter döljer sig längs vägen i form av

- motstånd från allmänhet (kan undanröjas genom en god medborgardialog)
- Överklaganden av beslut (från sakägare och medborgare)
- Överprövning av detaljplan (av länsstyrelsen)
- Och så vidare....

Kostnader

En uppskattning av kostnader har gjorts genom att hämta erfarenhet från andra kommuners etablering av ÅVC samt Ånge kommuns egna erfarenheter av projektering och upprättande av planer i anslutning till infrastrukturprojekt.

Det bör poängteras att det rör sig om en uppskattning, kostnaden kan bli lägre eller högre.

Behovs-, lokaliserings-, förprojekterings- och upphandlingsfas	1.400.000
Markköp, 10 ha inklusive förrättningskostnader	3.300.000
Detaljplan och tillståndprocesser	2.500.000
Infrastruktur (Vägar, väganslutning, VA- och elanslutning)	6.000.000
Byggnader och anläggningar för ÅVC	28.000.000
Byggnader och anläggning för hantering av restavfall	2.500.000
Byggledning och besiktning	950.000
Återställning av gamla ÅVC och ”flisplan”	2.500.000
Uppskattad totalkostnad	47.150.000
Avskrivning och ränta per år (30 års avskrivning)	2.500.000

3. Utveckla nuvarande ÅVC och plats för hantering av restavfall

Nuvarande ÅVC har varit i drift sedan 1 januari 2013. Verksamheten har sedan dess bedrivits på samma yta och med i stort sett samma utformning av systemet för mottagande och hantering av avfallet.

Med tiden har kraven förändrats och antalet fraktioner som skall hanteras blivit flera samtidigt som den totala volymen avfall ökar.

Återvinningscentralen är idag en fungerande men ansträngd anläggning i behov av utveckling.

I anslutning till ÅVC och under samma avtal hanteras även omlastning av hushållens restavfall i två fraktioner, restavfall och matavfall. Även i den delen behöver viss utveckling ske för att motsvara dagens krav på hanteringen.

Större tillgänglig yta

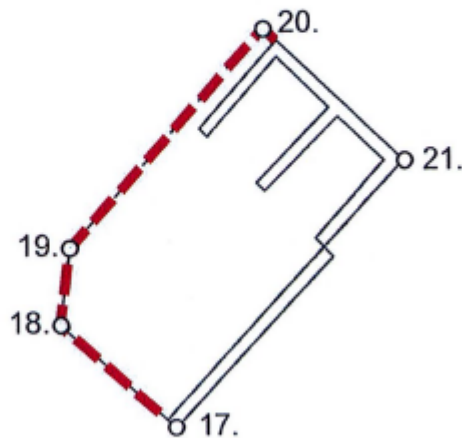
För att utveckla nuvarande verksamhet för dagens och morgondagens behov behöver den tillgängliga ytan för verksamhet utökas. Ett förslag som beskriver tillkommande yta samt hur den kan nyttjas har utarbetats.

För att utvecklingen skall bli möjlig behöver Ånge kommun erhålla rådighet över aktuella markområden. Rådigheten kan uppnås genom förvärv alternativt upplåtelseavtal mellan Ånge kommun och fastighetsägaren.

Tänkt yta för ÅVC Hallsta

Hallsta 1:7

Tänkt yta för hantering av restavfall och matavfall

Tillstånd och lov

På platsen finns de tillstånd som krävs för att bedriva verksamheten. Bedömningen är att tillstånden medger de förändringar som behöver vidtas på anläggningen utan ny tillståndprocess.

Beroende på omfattningen av åtgärder kan ett kompletterande bygglov behövas.

Bedömda kostnader

För nuvarande ÅVC erlägger Ånge kommun en arrendeavgift om 750.000:-/år samt ersättning för förvaltning av tillsyn och miljötillstånd, 50.000:-/år.

Om verksamheten utvecklas och större areal tas i anspråk ökar kostnaden.

I den löpande hyreskostnaden ingår åtgärder för att säkerställa hanteringen av hushållens rest- och matavfall.

Kostnader för åtgärder ämnade att anpassa ÅVC för ökad volym och fler fraktioner anges som investering. Den årliga kapitalkostnaden är beroende av avskrivningstiden som i sin tur är avhängig markupplåtelsens längd (i det fall förvärv inte är möjligt).

Förväntad årlig hyra för utökad ÅVC	1.200.00
Förvaltning av tillstånd	50.000
Total	1.250.000
Investering ökad kapacitet	4.500.000
Avskrivning och ränta (30 års avskrivning)	225.000
Årlig kostnad för anläggningen	1.475.000